

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 675
van **FRANCESCO VANDERJEUGD**
datum: 30 augustus 2016

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Voedingsindustrie - Stand van zaken

Tijdens de landbouwbeurs in Libramont werd door Fevia Wallonie het economische jaarverslag van de Waalse voedingsindustrie voorgesteld. Daaruit bleek dat de sector een heuse locomotief voor de Waalse economie vormt. De investeringen zijn in 2015 met 19% gestegen. Dat resulteerde in 2400 bijkomende aanwervingen, ofwel 11 per dag.

Het goede nieuws werd enigszins getemperd door het formuleren van een aantal bezorgdheden, zoals (klassiekers als) de energiekosten en sociale lasten, maar ook de kilometerheffing, de gevolgen van de brexit, de lage koers van het Britse Pond en protectionistische initiatieven vanuit Frankrijk werden aangehaald.

Ook in Vlaanderen is de voedingsindustrie een bijzonder belangrijke economische tak, zelfs in die mate dat zij qua tewerkstelling de grootste werkverschaffer is.

1. Graag kreeg ik voor de periode 2010-2015 een overzicht van de jaarlijkse evolutie van het aantal jobs in de voedingssector in Vlaanderen in vte en absoluut aantal jobs. Graag ook een opdeling per geslacht, het aandeel van allochtonen en laaggeschoolden, het aantal economische migranten dat aan de slag ging in de voedingsindustrie.
2. Hoeveel investeringen gebeurden er in de Vlaamse voedingssector jaarlijks in de periode 2010-2015?
3. Hoeveel IBO's werden jaarlijks aangegaan in de Vlaamse voedingsindustrie in de periode 2010-2015?
4. Hoe wordt er vanuit Vlaanderen aangekeken tegen de ontwikkeling van de Waalse voedingssector? Biedt de expansie in Wallonië ook opportuniteiten voor de Vlaamse voedingssector of verliest de voedingsindustrie in Vlaanderen net aandeel aan de Waalse? Wordt er intensief samengewerkt of is er grotere concurrentie...?
5. Wordt er ook vanuit Vlaanderen geïnvesteerd in de Waalse voedingsindustrie? Zo ja, hoeveel?
6. Zijn er indicaties dat de groei van de voedingsindustrie ook in Vlaanderen dreigt afgeremd te worden door stijgende energiekosten, de kilometerheffing, de gevolgen van de brexit e.d.?
7. Wordt de Vlaamse voedingsindustrie actief betrokken bij de werking van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM), meer bepaald bij het aanboren van nieuwe afzetmarkten? Zo ja, hoe blijkt dat?

8. In welke mate wordt er gewerkt aan een verduurzaming van de voedingsindustrie en op welke manier wordt de voedingsindustrie bij dit beleid concreet betrokken?
9. Neemt de minister initiatieven om de samenwerking tussen de voedingsindustrie en de landbouwers-producenten te verbeteren, onder meer met het oog op het bieden van een antwoord op crisissen zoals in de varkenshouderij en de melkveehouderij?
10. In welke mate speelt de voedingsindustrie voldoende in op het aanbieden van streekproducten, het uitbouwen van de korte keten en specifieke marktvragen zoals vegetarische producten en halal?
11. Welke bijdrage levert de voedingsindustrie in het streven naar het gebruik van alternatieve eiwitten?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Philippe Muyters (675), Joke Schauvliege (854).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 675 van 30 augustus 2016

van **FRANCESCO VANDERJEUGD**

1. Aantal VTE in de voedingssector volgens geslacht (PC 118 & PC 220), Vlaams Gewest

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
totaal	48.809	48.773	49.445	49.973	50.050	50.116
man	34.629	34.510	34.975	35.525	35.656	35.631
vrouw	14.180	14.263	14.470	14.448	14.394	14.485

Bron: RSZ DMFA, 2de kwartaal (bewerking Dep. WSE)

Aantal jobs in de voedingssector volgens geslacht (PC 118 & PC 220), Vlaams Gewest

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
totaal	60.352	60.256	61.144	60.862	60.787	61.144
man	40.836	40.796	41.500	41.522	41.570	41.704
vrouw	19.516	19.460	19.644	19.340	19.217	19.440

Bron: RSZ DMFA, 2de kwartaal (bewerking Dep. WSE)

Er zijn geen gegevens beschikbaar over het aandeel laaggeschoolden en het aandeel economische migranten in de voedingssector. Voor wat betreft het aandeel allochtonen zijn gegevens ter beschikking gesteld over het aandeel personen met een buitenlandse herkomst in de herkomstmonitor van het Departement WSE (http://www.werk.be/sites/default/files/herkomstmonitor_2015.pdf).

Daaruit bleek dat circa 5,6% van de loontrekkenden in de voedingssector een niet-EU-herkomst heeft en 4,5% een EU-herkomst (2013).

2. Zie jaarverslag Fevia Vlaanderen in bijlage.
3. Aantal gestarte IBO's in de voedingssector (PC 118 & PC 220)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal IBO's	245	209	169	281	350	396

Bron: VDAB (bewerking Departement WSE)

4. Ik heb geen indicaties dat de Vlaamse voedingsindustrie nadelige of positieve gevolgen ondervindt van de groei van de Waalse industrie. Uit het jaarverslag blijkt een relatief stabiele groei.
5. Er worden in principe geen Vlaamse overheidsmiddelen geïnvesteerd in "Waalse" bedrijven. Over investeringen van Vlaamse vestigingen in voedingsbedrijven in Wallonië of omgekeerd heb ik geen informatie.
6. In het jaarverslag drukt Fevia Vlaanderen hierover inderdaad zijn bezorgdheid uit.

7. Fevia Vlaanderen is als overkoepelende organisatie van de voedingsindustrie vertegenwoordigd in de raad van bestuur van VLAM. Daarnaast zijn er ook verschillende federaties uit de Vlaamse voedingsindustrie (veelal ledenorganisaties van Fevia Vlaanderen) rechtstreeks betrokken bij de VLAM-werking via hun lidmaatschap en vertegenwoordiging in een VLAM-sectorgroep. Het gaat meer bepaald om een aantal organisaties uit de agroalimentaire sectoren: de regionale cel BCZ-Vlaanderen van de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie (BCZ) voor de zuivelindustrie, de Federatie Belgisch Vlees (Febev) voor de vleeshandel en vleesindustrie, de Federatie van de vleeswarenproducenten (Fenavian) voor verwerkte vleeswaren, de Federatie van de Belgische groenteverwerking en de handel in industriegroenten (Vegebe) voor diepvriesgroenten, de beroepsvereniging voor Belgische handelaars en verwerkers van aardappelen (Belgapom) voor aardappelen en aardappelproducten, de Vereniging van Industriële Pluimveeslachthuizen (VIP) voor de pluimveevleesverwerking, de Belgische Brouwers voor de biersector, Bioforum voor de productiekolom bio en tot slot de Belgische Groepering van de Visindustrie. In de sectorgroepen wordt het sectorale promotiebeleid vorm gegeven.
8. Het tweede doelgroepprogramma (DGP) van de voedingsnijverheid (2011-2016) werd op 23 maart 2011 ondertekend in de schoot van het Vlaams Integraal Milieuoverleg Voedingsnijverheid (VLIMO). Dit overlegforum wordt gebruikt voor de opvolging van afspraken die er gemaakt werden binnen het tweede DGP voedingsnijverheid. Dit DGP heeft als doel rond een aantal geselecteerde milieuthema's samen te werken tussen overheid en sector. In het VLIMO zitten vertegenwoordigers van de sectorfederatie Fevia Vlaanderen en UNIZO. UNIZO wordt vertegenwoordigd door drie organisaties die lid zijn van deze koepelorganisatie: Belgapom, Vegebe en Bemefa. Sinds het tweede strategisch plan bio (2013-2017) is de voedingsindustrie (vertegenwoordigd door Fevia) als medeondertekenaar en als lid van de strategische stuurgroep beleidsmatig betrokken bij dit plan en de opvolging ervan. Ook is ze nauw betrokken in het project Bio zoekt Boer/Bio zoekt Keten. Via deze contacten wordt overlegd en kennis gedeeld, die bijdraagt aan verduurzaming.

Flanders' Food is het innovatieplatform van de voedingsindustrie en telt honderden voedingsbedrijven onder haar leden. Flanders' Food focust zich op 4 belangrijke thema's, met name kwaliteit, technologie, evenwichtige voeding en duurzaamheid. Rond deze 4 thema's zet Flanders' Food specifieke onderzoeks- en innovatieprojecten op met de bedrijven en onderzoeksinstituten. Flanders' Food werkt ook zeer nauw samen met het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO). Samen richtten zij de Food Pilot op, een pilootfabriek waar bedrijven hun producten en processen kunnen testen, verbeteren en verder ontwikkelen en waarvan gebruik kan worden gemaakt in de met bedrijven opgezette onderzoeks- en innovatieprojecten. Binnen het thema van duurzaamheid werden 4 subthema's bepaald waarrond wordt gewerkt, met name de valorisatie van nevenstromen, het vermijden van voedselverliezen, het ontwikkelen van alternatieve voedselbronnen en lokaal en seizoensgebonden voeding. Flanders' Food wordt gesteund vanuit de Vlaamse Overheid (VLAIO) en werd aangeduid om binnen het nieuwe clusterbeleid een voorstel van speerpuntcluster uit te werken.

Een specifiek punt waar vanuit het beleid veel aandacht wordt besteed, is verder het thema van voedselverliezen. Op 3 april 2015 werd de ketenroadmap voedselverlies 2020 ondertekend door de Vlaamse Regering en verschillende partners in de voedingsketen: Boerenbond, Fevia Vlaanderen, Comeos Vlaanderen, Unie Belgische Catering, Horeca Vlaanderen, Unizo, Buurtsuper.be en OIVO. Deze ketenroadmap is een publiek-privaat actieplan waarin de verschillende partners zich engageren om acties uit te voeren die de voedselverliezen in Vlaanderen moeten verminderen met 15% tegen 2020.

9. Landbouw en voedingsindustrie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom opteer ik ervoor om bij strategische overlegmomenten (bv. ronde tafels, visiedagen, dialoogdagen, enz.) de vertegenwoordigers van de voedingsindustrie via de koepelorganisatie Fevia of voor de sectoren specifiek (BCZ voor zuivel, Fenavian en Febev voor de varkenssector) uit te nodigen. Op deze manier werken we aan een open dialoog tussen de verschillende schakels in de keten en proberen we zo veel mogelijk win-win voor alle partijen te genereren.
10. Gezien de groeiende interesse in lokaal geproduceerd voedsel, vegetarisch en halal zullen voedingsbedrijven ongetwijfeld op bedrijfsniveau kijken of deze piste voor hen iets kan betekenen.

Heel wat van de thema's waar Flanders' Food zich op richt voor onderzoek en innovatie hebben betrekking op deze nieuwe opportuniteiten. Zo wordt binnen de pijler 'evenwichtige voeding' onder meer gefocust op gepersonaliseerde voeding (allergenen-substitutie, voeding voor senioren, ...). Binnen de pijler duurzaamheid wordt gefocust op alternatieve voedingsbronnen, waaronder verschillende vlees- en visvervangers (paddenstoelen, algen, ...) en op lokale en seizoensgebonden voeding (met dus ook een kortere keten).

11. Enkele voedingsbedrijven ondersteunen het sojaproject van het Vlaamse Agentschap Innovatie en Ondernemen (VLAIO) dat uitgevoerd wordt door het ILVO.

Duurzaamheid is een van de pijlers van Flanders' Food. Binnen deze pijler werden 4 subthema's bepaald waaronder het onderwerp 'alternatieve voedselbronnen'. Daarbij ligt de focus dan weer voornamelijk op alternatieve eiwitten en vetten. Er is nog veel onderzoek en innovatie mogelijk op dit domein, waarin nog heel wat potentieel niet ontdekt is. Belangrijke bronnen waar Flanders' Food rond werkt zijn micro-algen en insecten, maar ook andere bronnen krijgen aandacht (verschillende soorten zaden, paddenstoelen, rubisco, hennep, zelfs kweekvlees, ...).

BIJLAGE

Jaarverslag Fevia Vlaanderen